

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Linda Mariana, Sive De B. Virgine Lindensi

Clagius, Thomas

Coloniae Vbiorvm, 1659

IX. Ad divinae providentiae rationes quodammodo pertinebat, de prostrata veterum Prutenorum Idololatriâ, quasi Tropaeum super Tiliam Marianam statui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11544

CAPUT IX.

Ad providentiæ divinæ rationes quodammodo pertinebat, de prostrata veterum Prutenorum Idololatria, quasi Trophæum super Tiliam Marianam statui.

Fuit is, & est Sapientiæ ac Providentiæ divinæ mos, & quidam quasi genius aut indoles; ut ruinis ipsis sarciat ac restauret universa: & non tam nova condere, quàm, aut vetera ad meliorem revocare formam, aut novis quasi coloribus illustrare videatur. Ob eam causam (labet enim S. Gregorium Nazianz. de hoc argumento (a) differentem audire) Veteri Novam substitutum est; ac pro unaquaque rerum nostrarum, unaquæq; res eius, qui nobis sublimior est, repensa: novumq; mysterium factum est illa, quæ per benignitatem contigit circa eum, qui per inobedientiam cecidit, dispensatio. Idcirco generatio & Virgo; idcirco præsepium & Bethleem. Generatio propter effictionem; Virgo, propter mulierem; Bethleem propter Eden; præsepium propter Paradisum. Sicut igitur hominem, qui non erat, condidit Deus; ita hominem, qui per peccatum miserimè perierat, restauravit Homo-Deus: & sicut homo per fructum Arboris ceciderat; ita per fructum Arboris, cum cecidisset, fortunatissimè erectus restitutusque est. Qua de re, lacrum præana, non sine gaudio, universa Ecclesia ita modulatur; (b)

*De parentis protoplasti
Fraude factor condolens,
Quando pomi noxialis
In necem morsu rixit
Ipse lignum tunc notavit,*

(a) orat. I., (b) in Hymno de Passione.

Damno

Damna ligni ut solveret
 Hoc opus nostræ salutis
 Ordo depoposcerat;
 Multiformis proditoris
 Ars ut artem falleret;
 Et medelam ferret inde
 Hostis, unde laferat.

Jam abunde spectavimus, quantopere veteres
 Prussiarum incolas, vetus ille ab Orco proditor, per ligna
 & arbores dementaret; qui omnem vanissimorum
 idolorum cultum in arboribus fundaret; addecebat
 proinde sapientiam ac providentiam divinam ut ve-
 ram religionem, & cultum sibi debitum, per Arbo-
 rem in Prussia erigeret: & de Idololatricis Prussiarum
 quercubus, super tiliam, in Prussia eisdem sitam, tri-
 umpharet. Unde hic quoque locum habeat, quod de
 Triumpho per lignum sanctæ Crucis peracto, eadem
 Christi Ecclesia sibi gratulatur, & divino numini
 gratias agit (*) quod, salutem humani generis in ligno
 Crucis constituerit; ut, unde mors oriebatur, inde vita re-
 surgeret; & qui in ligno vincebat, in ligno quoque vincere-
 tur. Oriebatur profectò in Prussia, è ligno mors;
 quando omnis veterum Prussorum Idololatria (quæ
 quidem nulla præsentior esse potest humano generi
 mors) in arboribus sita, majores ac firmiores in ani-
 mis mortalium, quàm illæ ipsæ arbores in terra, uti
 spectavimus, radices egerat; addecebat proinde, ut
 per Arborem quoque vita resurgeret; & depresso
 idolorum superstitione, orthodoxa per Tiliam Ma-
 rianam religio atque pietas, firmissimas in animis
 eorum

(*) in Prefat. de Cruce.

eorundem mortalium radices ageret. Quoniam verò mors, per arbores oriebatur, idcirco per easdem arbores, idem ille proditor, in ligno vincebat; & insolentissimos, super illas Quercus, non tam de DEO, quàm de miseris mortalibus, triumphos agitabat; par omnino videbatur, ut etiam in ligno vinceretur; & per Tiliam Marianam, tam de Idololatria, quàm de Idololatriæ ita fædæ authore, Trophæa statuerentur. Non desunt (uti Hennebergerus (a) testis est) qui Prussiam, cum Palæstina seu Terra sancta, comparari posse censuerint; tum ex eo, quòd, uti Palæstina in duodecim tribus, juxta numerum filiorum Israël, ita Prussia, juxta numerum totidem filiorum Wideduti Regis in duodecim provincias divisa sit; tum multò etiam magis ex eo, quòd, uti Palæstina, ita etiam Prussia, ob mellis, butyri, & lactis, omniumque frumentorum ac rerum copiam atque ubertatem, *Terra melle, & lacte fluens*, ad mentem vel phrasin S. Scripturæ, dici potuerit; uti quidem olim eadem de causa Germanis, regio adipis seu abdominis, vulgo *Schmârgrub* dicta fuit: fortasse etiam non deerunt, qui vel ob fluminum, fontium, & lacuum copiam tantam, quantam alibi vix inveniant (ita ut lacus, quorum minimus quatuor mansos, sive millia jugerum sedecim amplitudine suâ complectatur) bis mille / triginta septem numerentur) cum Pentapoli (quæ, ut sacræ literæ (b) memorant, *universa irrigabatur, priusquam subverteret Dominus Sodomam & Gomorram, sicut Paradisus Domini*) conferri posse censeant: ego, si qua cum Paradiso, etiam terrestri, institui com-

D

para-

(a) in libro de veteribus Prutenis. (b) Gen. 13.10.

paratio potest, non aliò, quàm ad Lindam Marianam respexerim, quæ quasi *Lignum vite*, in medio, ut videtur, Paradisi istius posita, ad totius provinciarum, quin & aliarum quoque gentium salutem, uberri-
 mos, tot jam seculis, fructus profert. Quod enim de ipsa Deipara Virgine Concilium Ephesinum (a) dixit, dici etiam de Linda Mariana quadantenus potest. *Maria in unum nos coëgit. Hæc impollutus, & purus ille impolluta Virginitatis Thesaurus, decusq; & ornamentum: hæc spiritalis secundi Adami Paradisus.* Et quantos, quælo, cuneos mortalium in unum apud Lindam suam tories cogit? & cui non aut impollutum Virginitatis thesaurum, aut spiritalem secundi Adami Paradisum aperit? ut proinde illud quoque Damasceni (b) locum hîc habeat; *Hodierno die Eden, spiritalem novi Adami Paradisum, suscepit; in quo condemnatio abrogata; in quo Lignum vite constitutum, in quo nuditas nostra contacta est: Quin & illud Ecclesiæ Græcæ in Menæis 3. Januarii. Tu, ô undique immaculata, tanquam lignum vite, Christum germinasti, qui omnibus ad vitam aperuit aditum (c) Denique & illud Canticorum (d) *Emissiones tue paradisus.* De quo quidem Emissionum Paradiso Rupertum intra (e) audiemus Philosophantem.*

CAPUT

(a) cap. 7. (b) Orat. 2. de Dormitione B. V. (c) *ὅτι γὰρ πανάμωμε, ὡς ζωῆς τὸ ξύλον, Χριστὸν ἐξήγαγας, τοῖς ἅπασιν τὰς εἰσόδους τῆς ζωῆς πᾶσι γνωρίσθησα.* (d) cap. 4. 13. *corre*
 (e) lib. 1. cap. 26. *sub finem.*